

Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek

Jaarverslag 2018

In 2018 is succesvol gewerkt aan de verdere invulling van ons onderkomen het Pomphuis, met lezingen, kleinschalige tentoonstellingen en andere bijeenkomsten. Hierdoor wisten leden regelmatig de weg naar de vereniging te vinden. Ook de vergaderingen van bestuur en commissies vinden nu in het Pomphuis plaats.

Activiteiten

Tentoonstellingen

In het voorjaar was in het Pomphuis een goed bezochte tentoonstelling te zien over de Flora's die in 1925, 1935 en 1953 in Groenendaal in Heemstede zijn gehouden. De opening van deze tentoonstelling werd opgeluisterd door de aanwezigheid van enkele Haarlemse Bloemenmeisjes, en natuurlijk veel bloemen. De opening werd verricht door Johan van Scheepen, als taxonoom en bibliothecaris verbonden aan de KAVB - de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur, die de Flora's destijds organiseerde. Naar aanleiding van deze tentoonstelling werden enkele schenkingen verkregen.

Tijdens de Open Monumentendagen was in het Pomphuis een tentoonstelling te zien van schilderijen uit het bezit van onze vereniging, die voor deze gelegenheid uit het depot van Museum Haarlem waren gehaald.

Vier keer Koffie met HeerlijkHeden

Een nieuw initiatief: achtergrondinformatie over een artikel in HeerlijkHeden en gelegenheid tot het geven van reacties en aanvullende informatie door de bezoekers. Dat alles in het Pomphuis, onder het genot van een kopje koffie. De bijeenkomsten voorzien duidelijk in een behoefte, want vier keer was het Pomphuis meer dan vol met belangstellende leden.

Monumentenschildjes

Een ander nieuw initiatief: monumentenschildjes met een QR- en NFC-code, zodat je met je smartphone op de pagina van de HVHB-website terecht komt met uitgebreide informatie over het betreffende monument. De eerste schildjes nieuwe stijl werden onthuld bij de Oude Kerk en het koetshuis van Van Schagen. Belangrijk doel van de schildjes is om de monumenten (en het verhaal erachter) beter zichtbaar te maken.

Erfgoedprijs 2018

Winnaar van de Burgemeester David Eliza van Lennep Erfgoedprijs 2018 was de Stichting Behoud van het St. Luciaklooster. De penning werd door juryvoorzitter Olga van der Klooster uitgereikt aan een van de initiatiefnemers, Juan Christoffels. Hans Krol was genomineerd vanwege zijn website Librarians, Lieuwe Zoodsma, directeur van het Noord-Hollands Archief, vanwege het digitaliseren van de gemeenteraadsnotulen van Heemstede 1907-1990. Zij kregen een oorkonde uitgereikt.

Ledenbijeenkomsten

Tijdens de *Voorjaarsbijeenkomst* belichtten Maarten van Eeghen van de Stichting Berkenrode en landschapsarchitect Pieter Verhoeff verleden, heden en toekomst van het landgoed Berkenrode. Uit hun presentatie bleek dat voor elke buitenplaats de balans tussen behoud en ontwikkeling een moeilijk thema is.

In de *Najaarsbijeenkomst* keken we, na een video van de Hageveldleerlingen Kevin Brouwer, Michiel Dolfing, Ties van Griensven en Luuk van Houten over wonen aan het Wilhelminaplein en de recente herinrichting, met Louis Goulmy terug op de geschiedenis van de Herenweg en de Rijksstraatweg. Na foto's over de herinrichting van deze weg in 1926-1928 werd steeds de huidige situatie getoond aan de hand van foto's van Theo Out.

Bennebroek-kenner Martin Bunnik vertelde over de geschiedenis van de Stichting Vogelenzang, dat dateert uit de jaren twintig van de vorige eeuw. De oude bebouwing heeft nu zijn functie verloren en staat leeg of is tijdelijk bewoond. Park Vogelenzang is de naam van de herontwikkeling van dit terrein die in voorbereiding is, waarbij de HVHB is vertegenwoordigd in de focusgroep die meedenkt over de ontwikkelingen.

Excursies

De ledenbijeenkomsten werden bezocht door zo'n 150 belangstellenden, maar ook onze excursies waren geliefd, met veelal het maximale aantal deelnemers. We bezochten De Tiltenberg, Stichting Vogelenzang, de Burgwalbuurt in Haarlem en het NZH Vervoer Museum.

Open Monumentendagen

De Open monumentendagen op 8 en 9 september mochten we een record aantal bezoekers noteren.

Enkele bezoekersaantallen:

De Hartekamp: 600

Molentje Groenendaal: 220

Oude Kerk: 150

Huize Manpad: 107.

Bakkershuisje: 104

Berkenrode: 100

De harmonie St Michael zorgde voor een muzikale bijdrage, en voor de sportievelingen werd door onze vereniging een fietstocht langs een aantal monumenten georganiseerd.

In het Pomphuis konden bezoekers hun kennis van monumenten testen door deel te nemen aan een fotoquiz over Heemstede en Bennebroek.

Contacten met gemeente en politieke partijen

2018 stond in het teken van de verkiezingen van een nieuwe gemeenteraad. Via ons blad konden leden kennis nemen van de plannen van de Heemstedse partijen rond erfgoed en het karakter van Heemstede. Na de verkiezingen trad een nieuw college aan, nadat in februari een nieuwe burgemeester benoemd was. De HVHB heeft inmiddels kennismakingsgesprekken gehad met burgemeester Astrid Nienhuis, wethouder Nicole Mulder en de Bloemendaalse wethouder Henk Wijkhuijsen. Op ambtelijk niveau werd contact onderhouden met ambtenaren die zich met erfgoed, monumenten en het beheer van Groenendaal bezig houden. Voorts nam de HVHB deel aan het cultuurplatform van de gemeente Heemstede, samen met instellingen als de

SPH, de diverse muziekverenigingen, de bibliotheek, de Kunstkring e.d. In Bloemendaal was de HVHB betrokken bij de plannen voor een Bloemendaals Festival in 2019.

Overleg met historische verenigingen in Zuid-Kennemerland

Op initiatief van onze voorzitter vond tweemaal een overleg plaats van vertegenwoordigers van de historische verenigingen in onze regio. Bedoeling is vooral om van elkaar te leren, gezamenlijk kennis vergroten en waar nodig samen op te trekken op gebied van cultureel erfgoed. In de eerste bijeenkomst werd gesproken over het DNA van de regio, d.w.z. de karakteristieken van de verschillende plaatsen in Zuid-Kennemerland en van Zuid-Kennemerland als geheel. In een vervolgbijeenkomst werd dieper ingegaan op de nieuwe Omgevingswet, en op de mogelijkheden die deze wet biedt om aandacht te krijgen voor erfgoed in de bebouwde omgeving, en invloed uit te oefenen op de woningbouwopgave die door de MRA aan de regio wordt voorgesteld.

Monumenten en karakterbehoud

Ook dit jaar werd door de commissie Karakterbehoud een aantal projecten kritisch gevolgd. We noemen hier de herinrichting van het gebied van Sein/Meer en Bosch en de sloop van de Irenekapel, de bouwplannen bij de Hartekamp, Mariënheuvel, nieuwbouw aan de Raadhuisstraat naast de IJzeren brug, de rijksmonumenten Glipperweg 70 en 72, de herinrichting van het Julianaplein, het onderhoud van Groenendaal, de bouwplannen op het terrein van Berkenrode, en de plannen op het terrein van GGZ inGeest/Vogelenzang. Dossiers met een lange duur, waarin de HVHB telkens het cultuurhistorische aspect de juiste plek in het project wil geven. Rond het Manpadslaandossier was door de collegewisseling weinig voortgang te merken. De samenwerking met de Stichting Manpadslaangebied werd voortgezet om de doelstelling van een zo groen mogelijke inrichting van het gebied te bereiken. Vanwege het dreigende functieverlies van religieuze gebouwen werd aan Michel Bakker de opdracht gegeven een inventarisatie van religieus erfgoed in Heemstede en Bennebroek te maken. Wim de Wagt kreeg de opdracht een inventarisatie te maken van Jongere Bouwkunst in Heemstede en Bennebroek. De 'parels' uit die inventarisatie zullen worden voorgedragen voor de gemeentelijke monumentenlijst.

Lokale en regionale pers, PR

De wekelijkse rubriek 'Onbekend Heemstede' van Harry Opheikens in de Heemsteder werd voortgezet. Na de Raadhuisstraat kwam de Zandvoortselaan aan de beurt. Dankzij goede contacten met Haarlems Dagblad heeft de krant een aantal malen aandacht besteed aan de activiteiten van de HVHB. Het aantal abonnees op de HVHB e-mail nieuwsbrief groeide weer. Zoals gebruikelijk had de HVHB ook een druk bezochte stand op de voorjaarsmarkt in Heemstede. De beste vorm van PR voor onze vereniging blijft natuurlijk ons blad HeerlijkHeden waarvan ook dit jaar 4 nummers verschenen.

Bestuur en commissies

Tijdens de voorjaarsbijeenkomst werd afscheid genomen van ons bestuurslid Marc de Buijn, van wie de bestuurstermijn van 12 jaar was verstreken. Hij was voorzitter van de commissie Communicatie. Als bestuurslid nam hij initiatieven zoals de digitalisering

van de gemeenteraadsnotulen van Heemstede, het instellen van de Erfgoedprijs en het Meerjarig Beleidsplan van de vereniging. Daarnaast scheef hij bijdragen voor HeerlijkHeden en was hij de initiator van de boeken over Groenendaal en Heemstede Vooruit. Totdat een kandidaat-bestuurslid zich meldt is Jaap Verschoor tijdelijk voorzitter van deze commissie.

Tijdens de najaarsbijeenkomst werd Louis Goulmy benoemd tot bestuurslid, met als portefeuille het beheer van het Pomphuis.

Per 31 december bestond het bestuur uit Jaap Verschoor (voorzitter), Willem Jan Wiebosch (secretaris), Alexander Koopman (penningmeester), Louis Goulmy (Pomphuis), Ellen Kerkvliet (HeerlijkHeden), Gerry Wijers (Evenementen) en Kees Wierda (Karakterbehoud).

Ledental en financiën

De HVHB had per ultimo 2018 1281 leden (2017: 1275 leden). Bij activiteiten in het Pomphuis en tijdens de Voorjaarsmarkt op de Binnenweg kon een aantal nieuwe leden worden genoteerd. Anderzijds is er ook sprake van afname van het ledenaantal door opzeggingen en overlijden.

Een nieuw logo

Bijna ongemerkt kreeg de HVHB een nieuw, eigentijdser logo. Het is ontworpen door de Heemstedse kunstenares Fokelien Faber. In het nieuwe logo staat de watertoren, een heel herkenbaar landmark van Heemstede centraal. De bomen staat voor het groen en de witte vlakken voor de vroegere bleekvelden in Heemstede. De kleuren sluiten aan bij het oude logo. De oude logo dateert uit de beginjaren van de vereniging, eind jaren veertig.

Ten slotte

De vele activiteiten van de HVHB in 2018 hadden niet kunnen plaatsvinden zonder de hulp van de vrijwilligers die zich voor de vereniging hebben ingezet. Het bestuur is hen hiervoor zeer erkentelijk.

Het bestuur van de HVHB